

2. Гозман Л. Я., Кроз М. В., Латинская М. В. Самоактуализационный тест. М.: Рос. пед. агентство, 1995. 43 с.

3. Маслоу А. Мотивация и личность. СПб.: Питер, 2011. 352 с.

Одержано 26.02.2017

Рассмотрены особенности самоактуализации курсантов 1-х и 4-х курсов Национального университета гражданской защиты Украины. Раскрыта суть взглядов зарубежных и отечественных психологов на процесс самоактуализации. Подчеркнута необходимость принятия во внимание важности процесса самоактуализации для курсантов и сотрудников структуры ГСЧС.

Ключевые слова: самоактуализация, саморегуляция, самореализация, самоактуализационный тест (САТ).

УДК159.9:351.74

Яна Ігорівна КАРНАУХ,

слухач магістратури Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: **Наталія Володимирівна ГРЕСА,**

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри соціології та психології факультету № 6 Харківського національного університету внутрішніх справ

РЕСУРСНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ПРАВООХОРОНЦІВ

Зростає необхідність дослідження новітніх підходів і шляхів активізації особистісних ресурсів при оцінці професійної придатності. Службова діяльність працівників органів внутрішніх справ пов'язана з підвищеною відповідальністю, високими психічними та фізичними перевантаженнями, роботою в екстремальних умовах, тому саме ресурсність є однією з головних складових професійної діяльності правоохоронця.

Ключові слова: ресурс, ресурсність, правоохоронець, професіоналізм.

Ресурсність є надзвичайно важливим чинником професійного самоздійснення фахівця. Робота правоохоронців кожен день пов'язана з екстремальними ситуаціями і потребує максимального зосередження та повної віддачі роботі. Все це негативно впливає на психічний і емоційний стан, який в свою чергу потребує наявності та ефективного використання широкого спектру психологічних ресурсів для подальшої роботи.

В даний час, все більше зростає необхідність дослідження новітніх підходів і шляхів активізації особистісних ресурсів при оцінці професійної придатності [1, с. 41]. На сучасному етапі дослідження даною темою займалися такі автори: О. Штепа, С. Хазова, І. В. Ламаш, А. Б. Рогозян, Л. А. Найдьонова та інші.

Аналіз наукової літератури дозволив резюмувати, що поняття «ресурсність» найчастіше вживають у контексті співвідношення внутрішніх ресурсів людини. Власне ресурси дослідники виокремлюють теоретичним шляхом, а ресурсність постає операціоналізованим поняттям. Використання внутрішніх психологічних ресурсів пов'язані з дією таких механізмів переформування особистості, як конфронтація особи з власним Я, розуміння і прийняття інших, ступінь задоволеності комунікацією та здатність відкрито виявляти почуття [2, с. 587].

У психології підходи до поняття «ресурси» неоднозначні і в основному центруються навколо проблеми долання поведінки особистості в важких життєвих ситуаціях. Ресурсні теорії розглядають широкий спектр різних ресурсів як зовнішніх (доступність інструментальної, моральної і емоційної допомоги з боку соціального середовища), так і внутрішніх (навички та здібності індивіда), що, в свою чергу, відбивається на особистісному потенціалі [3].

Зарубіжні автори найбільш часто виділяють чотири класи ресурсів: фізіологічні (здоров'я, відсутність фізичних недоліків, фізична витривалість і ін.); психологічні риси

(самооцінка, впевненість, почуття контролю, здатність до саморозкриття і ін.); когнітивні властивості (здатність до навчання, переконання, здатність до структурування інформації та ін.); соціальна підтримка і фінансове благополуччя, фінансова свобода.

Всі ці визначення характеризують потенційну важливість ресурсів, їх використання в разі необхідності для досягнення позитивних результатів в професійній діяльності, а саме в роботі правоохоронних органів.

Так, як правоохоронна діяльність є специфічним видом професійної діяльності, яка вимагає наявності та ефективного використання широкого спектру психологічних ресурсів. Як показує аналіз літератури, психологічні характеристики співробітників правоохоронних органів, які можуть розглядатися, як ресурси, виступати предметом дослідження в численних дослідженнях. Робота правоохоронців дуже часто проходить в умовах стресу і тривоги, та вимагає від співробітника високих адаптаційних можливостей та мобілізації сил в критичних ситуаціях [1, с. 43].

Екстремальний характер професійної діяльності співробітників органів внутрішніх справ зумовлюють високий рівень психосоматичної і нервово-психічної захворюваності, самогубств, посттравматичних стресових розладів, професійної деформації особистості у вигляді агресивності, збіднення емоційної сфери, зсув мотиваційних і морально-етичних цінностей [4].

Невміння справлятися зі стресом, керувати своєю поведінкою в складних і напружених ситуаціях, знижує успішність і якість виконання співробітниками правоохоронних органів своїх посадових обов'язків, а також вимагає додаткових зусиль для підтримки оптимального психофізіологічного рівня. Все це призводить до наступних наслідків: підвищення плинності кадрів, зниження задоволеності працею, деформації особистісних і характерологічних якостей.

Виходячи з того, що службова діяльність працівників органів внутрішніх справ пов'язана з підвищеною відповідальністю, високими психічними та фізичними перевантаженнями, роботою в екстремальних умовах, то ресурсність, до складних умов праці, є однією з головних професійних якостей правоохоронців [1, с. 44].

Ми вважаємо, що вивчення саме психологічної ресурсності правоохоронців як характеристики особистості та широкого кола її психологічних детермінантів є актуальним напрямком досліджень у сучасній психології, які мають стати підґрунтям для створення практичних програм психологічного супроводу професійного навчання та професійної діяльності працівників правоохоронних органів.

Список бібліографічних посилань

1. Гордеєнко А. Особистісна ресурсність в контексті професійної діяльності правоохоронних органів. *Вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. 2016. № 1. С. 40–45.
2. Штепа О. С. Магістральні механізми актуалізації психологічних ресурсів. *Проблеми сучасної психології*. 2016. Вип. 33. С. 584–600.
3. Одинцова М. А. Ресурсный потенциал повседневности. *Вестник Ярославский педагогический*. 2011. Том II, № 2. С. 237–240.
4. Сергиенко Е. А. Системно-субъектный подход: обоснование и перспектива. *Психологический журнал*. 2011. Т. 32, № 1. С. 120–132.

Одержано 23.02.2017

Растет необходимость исследования новейших подходов и путей активизации личностных ресурсов при оценке профессиональной пригодности. Служебная деятельность работников органов внутренних дел связана с повышенной ответственностью, высокими психическими и физическими перегрузками, работой в экстремальных условиях, поэтому именно ресурсность является одной из главных составляющих профессиональной деятельности правоохранителя.

Ключевые слова: ресурс, ресурсность, правоохранитель, профессионализм.